

Sørine Gotfredsens prædiken pinsedag

Taler

Sørine Gotfredsen
Præst

Dato

5. juni 2022

Sted

Jesuskirken, København

Jeg har forsøgt det mange gange, og nu forsøger jeg igen. Skønt det er svært. Det er svært at beskrive, hvad det helt nøjagtigt vil sige at elske sit land, for følelsen er så nært forbundet med ens identitet, at man hurtigt bare mest beskriver, hvem man er, og hvad man godt kan lide. Jeg kan godt lide at spadserer ned af Frederiksberg Allé og vide, at stort set alle omkring mig har et forhold til sproget, til Mads Skjern og dronningen og H. C. Andersens eventyr, til Grundloven og til Vesterhavet og fornemmelsen af aldrig at vide, hvordan vejret bliver i morgen.

Jeg kan godt lide at føle mig omgivet af mennesker, jeg har meget til fælles med, og jeg kan lide at køre i tog gennem Jylland og se på stationsbyerne, køer på græs og forblæste markskel og frydes over, at mine rødder findes her. Jeg kan bare godt lide at være her, og jeg tror ikke, at jeg nogensinde bliver træt af det, for jeg har efterhånden indset betydningen af at elske sit land.

Det betyder ikke, at jeg særligt formfuldendt kan forklare, hvordan det føles, men jeg kan af hele mit hjerte hævde, at det er vigtigt. Og at det også har at gøre med forholdet til Gud.

Man leger lidt med ilden, når man nævner fædrelandskærlighed og kristendom i samme sætning, da man hurtigt kan blive mistænkt for misbruge det kristne i ideologisk ærinde. Men jeg vil alligevel kaste mig ud i det i dag, hvor det er både Pinsedag og Grundlovsdag.

Det er en fascinerende kombination, der tilmed får store ord med på vejen, når Jesus før sin afsked med verden beskriver, hvad der kræves, for at vi kan leve i berøring med sandhed. Man skal elske Jesus og holde hans bud og stole på, at man ikke er blevet faderløs, efter at han er taget herfra. For en anden talsmand indtager hans plads – Helligånden, sandhedens Ånd – der ifølge Apostlenes

Gerninger overmander både apostlene og de forskellige folkeslag i Jerusalem og forsyner dem med en enestående følelse af samhørighed.

Nok stammer de fra hvert sit sted, men med Helligåndens mellemkomst forstår de hinanden, og denne søndag opfordrer til to tanker. Den ene handler om at høre sammen i et bestemt land, og den anden om at høre sammen i en bestemt tro. Man leger som sagt lidt med ilden her, men det skal nok gå, og spørgsmålet er, om det er afgørende for at være kristen, at man nærer oprigtigt varme følelser for det land, man hører hjemme i? Og om Helligånden opleves i lyset af det?

Når den slags får nogen til at blegne, skyldes det jo, at nationalfølelse kan skride ud i det ekskluderende, og også at man i en del årtier i den vestlige verden har dyrket troen på, at inderlig kærlighed til fædrelandet faktisk ville uddø. Og burde uddø. I stedet blev det et ideal at være en mere frit flydende verdensborger, og det dybe tilhørsforhold til et bestemt sted blev set som nærmest skamfuldt. Hør blot, hvad en tidligere politiker i 2006 skrev i en antologi: ”I mit hjerte elsker jeg Danmark og det danske som intet andet. Men jeg kan næsten ikke holde ud at sige det højt”.

Ordene illustrerer, hvordan et menneskes følelsesliv kan tages til fange af herskende tænkning. Hun elsker sit sted, men føler sig nødsaget til at skjule det, og tragisk er det, at man på den måde kan miste frimodighed i forhold til ikke blot sit følelsesliv, men også til sit åndsliv. Dette næres nemlig også gennem de håndgribelige omgivelser, og måske anede vi det under corona-nedlukningerne, hvor verden blev mindre, og nogen mærkede ny sjælefred.

Jeg tror, at en del af nutidens kvaler med at føle sig trygt forankret i verden har at gøre med den dobbelthed, de netop citerede ord rummer. Man er sjæleligt afhængig af sine nærmeste rammer, men har samtidig lært, at de er for små og ubetydelige, og at man bør favne hele verden og leve meget mere udfarende. Man tillader ikke sig selv at finde hvile og mærke Ånd dér, hvor man er.

Grundtvig har i den sammenhæng gjort sig vigtige tanker. Han mente, at kristendommen især slår rod dér, hvor der allerede eksisterer en folkelig virkelighed, og hvor hver enkelt altså møder Ånden som del af et fællesskab. Her, hvor man deler mytologi og historisk udgangspunkt for længslen efter at forstå livets gåde.

Guds veje kender ingen, sandt nok, men jeg forestiller mig faktisk, at jo mere man løsrives fra sin dybeste sammenhæng, desto sværere kan det blive at erfare det åndelige, der ifølge Grundtvig især rammer os i en rodfæstet virkelighed. Som han skriver: ”... giennem (det) Øret hørlige og i Hjertet følelige, og forsaavidt sandselige...”

Mens Helligånden er så svær for os at begribe, er der også noget helt håndgribeligt ved den, da den må forbindes med det, der omgiver os. Sproget, naturen, fryden på Frederiksberg Allé, blikket i de andres øjne, hvor man kan aflæse en del af folkelighedens betryggende væsen. Alt det, der gennem en lang historie har formet os, og som vi mere eller mindre ubevidst mærker som en selvfølgelighed i hjertet.

Vi er langt mere afhængige af det konkrete omkring os, end vi længe har troet, og blandt andet derfor fremstår de overnationale anliggender, som vi jævnligt bliver bedt om at stemme om, for mange som et noget fjernt fænomen. De føles ikke som noget givet, men som noget, der i højere grad er konstrueret, og dermed også i en eller anden grad mere fattigt på Ånd.

Derfor kan man naturligvis sagtens være varm tilhænger af samarbejde på tværs af nationer, det giver sig selv, ikke mindst i en krigstid, men jeg tror, at vi sideløbende med dét engagement nærmer os en epoke, hvor forankring i det nære vil blive mere værdsat. Fordi vi indser, at det menneske, der længe er blevet set som et mere og mere globalt sindet væsen, viser sig at nære trang til også at værne om ét bestemt sted. Det er også derfor, at så mange i dag kredser om begrebet Ånd, der er blevet et slags kodeord for savnet af mening og tryghed.

Forleden talte jeg med statsministeren om dette i hendes nye podcast, hvor vi blandt andet kom ind på det bemærkelsesværdige ved, hvor meget et menneske hele livet kan blive ved med at længes efter det, der som det allerførste formede ens inderste væsen. Netop dette kraftfulde inderste væsen har spillet en stor rolle i de sidste 40-50 års udvikling i mange europæiske lande, hvor det er blevet åbenbaret, hvor brændende mennesket kan længes efter sine rødder og sit første sted. Det er i virkeligheden en åndelig længsel, der er tale om, og jo mere man elsker sit land og sit sprog og eventyrene og sangene, desto mere mærker man, hvorfra en stor del af ens egentlige livskraft stammer. Hvormed man også kan begynde at forstå, at kærlighed til et land og kristendom på sin vis kan høre sammen, for gennem hengivenheden for et bestemt sted bliver sindet stemt til at

glædes ved det, der er blevet én givet.

Mens vi altså samtidig erfarer det uheldige ved at tro, at man kan flå mennesket ud af sin sammenhæng og forlade sig på, at det blot kan blive sig selv et andet sted. Det er udtryk for et lidt åndløst menneskesyn, der risikerer at dømme den enkelte til længe at søge hvileløst omkring.

Men siger jeg dermed, at den, der ikke her på Pinsedag og Grundlovsdag kan sige til sig selv, at jeg elsker mit land, er afskåret fra at få berøring med Helligånden? Nej, naturligvis ikke, men jeg siger, at man med kærlighed til ét sted bliver øvet i taknemmeligt både at tage imod og stå til ansvar, og at det åndelige derfor kan opleves ekstra stærkt i lyset af, hvor man er sat. Her, hvor jeg først anede omfanget af livets gåde, her, hvor jeg kan se op i de danske skyer, der på en junaften bliver så forunderligt ferskenfarvede, og her, hvor jeg kender dem, jeg kan modtage Ånden sammen med.

Den kristne Ånd løfter ikke én væk fra det jordiske, men forankrer derimod hver dag én mere intensivt i det, hvormed vi får sans for begge dele. Det jordiske og det himmelske, hvilket er en sammenhæng, man sanser med årene, alt imens man hvert forår med lidt mere af alderens styrke føler sig opslugt af selve skaberværkets ufattelige dybde. Jeg skal selv optages i jorden igen, den jord, der findes lige her, hvor jeg går og står, og for at nærme sig tanken om evigheds land, Helligåndens land, har det betydning at have et levende forhold til sit eget jordiske land og dets lange historie. Forsømmer man det, kan man risikere at udvikle en overfladesjæl, der ikke rigtig lærer at finde hvile. Man skal øve sig i at elske sit sted, for det menneske, der har de dybeste rødder, får sindet stemt til at være det menneske, der kan føle sig løftet længst op i himlen.

Med inspiration fra Grundtvig, der selv tidligt i livet mærkede, hvordan han blev løftet op i himlen, beskriver forfatter Jens Smærup Sørensen evigheden sådan her: ”Det dejlige land ligger der virkelig, og der er en vej lige foran dig du kan gå, ja, der er hele tre veje, de hedder tro, håb og kærlighed, og alle som én vil de føre dig, og ikke bare dig alene men os alle sammen, til landet, de levendes land.” Alle der tror og elsker Kristus og dermed elskes af Faderen, vil blive ført til de levendes land.

Mere og mere tror jeg på, at styrken man elsker med her i forhold til medmennesket og alt det sanselige omkring én, landet, markerne, træerne og

kysterne, har indflydelse på, om vejen åbenbares for én. Styrken af kærligheden og lydigheden overfor det kristne bud er med til at vise os vej til de levendes land, og hvert eneste ord, vi siger og hver eneste gerning, vi foretager os, er af betydning.

Jeg tror, at jeg gradvist vil komme til at forstå dybden af kærligheden som den kraft, der bryder med døden, hvormed den styrke, vi elsker med nu, vil binde os sammen i de levendes land. Pinsedag hører vi, at denne mægtige forening findes, for nok stammer vi fra hvert vores sted, men i sidste ende samles vi af den samme Ånd, der blev sendt hertil for at bevidne, at Jesus stadig lever og ikke har efterladt os faderløse. Fordi Jesus stadig lever, kan enhver blive genfødt i de levendes land, og lad os aldrig glemme muligheden af, at styrken hvormed vi elsker vores sted nu, tages med til det sted, der skal komme.

Jeg ved godt, at nogen nok blegner en smule, men det giver faktisk mening at sætte fædrelandskærlighed og kristendom i forbindelse med hinanden, for Helligånden erfares så kraftfuldt i lyset af, hvor ens inderste fra begyndelsen blev formet. Her hvor vi fik et sprog og lærte at længes og håbe og elske, her hvor vi også kan komme til at tro, og her, hvor vi selv er med til at forme det, der skal komme.

Det gør ikke Guds nåde mindre suveræn, for intet bliver uden, at han vil det, men det gør tilværelsen her og nu endnu mere storslået og forpligtende. Det er dét, Helligånden som den guddommelige talsmand åbenbarer for os. At det hele allerede er begyndt, der findes her på jorden en vej foran dig, og du kan ved at tro, ved at håbe og ved at elske følge den. Her hvorfra din verden går og dertil, hvor vi kan tro på, at vi skal hen. Vi bliver aldrig faderløse, for evigheden ér begyndt, hvis blot vi elsker ham, der elsker os.

Amen.

Kilde

jesuskirken.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Prædiken

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/soerine-gotfredsens-praediken-pinsedag-2022>